

Aan het dagelijks bestuur en de directie van de
gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen
T.a.v. mevrouw N. Baars, directeur
Postbus 97
9640 AB VEENDAM

Datum: 11 januari 2022
Kenmerk: 2022.009
Onderwerp: Managementletter interim-controle 2021

Geachte mevrouw Baars,

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen (hierna: ODG) is bevoegd om een accountant aan te wijzen voor de controle op de jaarrekening. Deze opdracht is door het algemeen bestuur aan ons verstrekt en voor 2021 bevestigd door ondertekening van de opdrachtbevestiging van 20 september 2021. Deze opdrachtbevestiging gaat in op een aantal formele aspecten in relatie tot onze opdracht en de communicatie daarover, inclusief de afgrenzing van de verantwoordelijkheden. Uiteraard geven wij graag invulling aan deze opdracht. De controle omvat twee fasen, een interim-controle die is uitgevoerd begin december 2021 en de eindejaarscontrole die zal plaatsvinden in het voorjaar van 2022, na het gereed komen van de concept jaarstukken.

De interim-controle heeft een belangrijke functie in de voorbereiding op de jaarrekeningcontrole. In een interim-controle richten wij ons op de interne beheersing binnen de voor de jaarrekening relevante processen. Wij onderzoeken of deze processen zodanig zijn ingericht en werken, dat betrouwbare verantwoordingsinformatie tot stand kan komen. Dat doen wij door middel van een mix aan werkzaamheden, interviews, procesoverstijgende controles zoals het rechtenbeheer en de borging van dataveiligheid, beoordelen van de werking van interne beheersmaatregelen en gegevensgerichte detailcontroles (bijvoorbeeld controles op personeelsdossiers, inkoopfacturen en aanbestedingsprocedures).

We bieden ook ruimte aan het algemeen bestuur om specifieke aandachtspunten aan te geven. Vooralsnog zijn er geen specifieke aandachtspunten benoemd. Mochten er alsnog aandachtspunten opkomen dan zullen wij daar aandacht aan geven bij de controle op de jaarstukken en er in ons accountantsverslag over rapporteren.

Deze managementletter is het sluitstuk van onze interim-controle en gaat in op onze werkzaamheden, de bevindingen en de adviezen naar aanleiding van onze werkzaamheden. Een concept van deze managementletter is op 4 januari 2022 besproken met de organisatie.

De managementletter brengen we uit aan het dagelijks bestuur en de directie maar het lijkt ons logisch deze ook ter kennis te brengen van het algemeen bestuur.

In deze managementletter lichten we toe welke werkzaamheden we hebben uitgevoerd en wat onze bevindingen en adviezen zijn.

De indeling van deze managementletter is als volgt:

1. Samenvatting interim-controle 2021
2. Controleproces 2021
3. Actuele ontwikkelingen
4. Procesbevindingen
5. Overige aandachtspunten
6. Afsluiting

Wij danken de medewerkers van de ODG voor de professionele en plezierige samenwerking. Deze managementletter is mede bedoeld om een bijdrage te leveren aan uw interne beheersing en bedrijfsvoering en uw bestuurlijke verantwoordingsproces.

1. SAMENVATTING INTERIM-CONTROLE 2021

Onderwerp	Bevindingen
Inrichting van de interne beheersing	Gedurende onze interim-controle hebben we vastgesteld dat de gemaakte procedureafspraken in opzet voldoen aan de eisen die daaraan gesteld mogen worden. Verschillende controlehandelingen die wel degelijk in de processen plaatsvinden worden echter niet altijd vastgelegd en zijn dus niet altijd voor ons zichtbaar en toetsbaar. Dat betreft bijvoorbeeld de zichtbare toetsing van memoriaalboekingen, of de zichtbare vaststelling van de prestatielevering bij accordering van facturen. De organisatie onderschrijft onze waarnemingen en onderkent het belang van controle en de zichtbare vastlegging daarvan.
Personeelsproces	In een groot aantal processen bent u afhankelijk van de provincie Groningen vanwege de geldende dienstverleningsovereenkomst. Zo ook voor de registraties in het kader van het personeelsproces. U voorziet hier risico's als gevolg van de migratie in het salarispakket bij de provincie Groningen en neemt hierop gepaste maatregelen. Vooralsnog hebben wij het personeelsproces nog niet kunnen toetsen. Wij komen hier in ons accountantsverslag op terug.
Inkoop en aanbesteden	Mede vanwege de substantiële inhuur door de OGD blijft er een zeker risico op stapeling van transacties. Daarom zijn spendanalyses achteraf van belang om te kunnen vaststellen of er sprake is geweest van afwijking van de geldende aanbestedingsregels. Gezien het feit dat u, via provincie Groningen, meelift in de Europees aanbestede contracten in het kader van inhuur bent u voor een groot gedeelte gedekt. Wij zullen bij de jaarrekeningcontrole de interne analyses over het gehele boekjaar beoordelen.
Opbrengst verantwoording	Onze controles ten aanzien van het onderwerp opbrengstenverantwoording leiden niet tot afwijkingen of onzekerheden.
IT-omgeving	De ontwikkelingen gaan onverminderd snel en het thuiswerken geeft daaraan een extra dimensie. Wij hebben geen signalen van acute risico's op IT-gebied die onmiddellijk aandacht behoeven. Wel zijn wij het met de organisatie eens dat het van belang is om de regierol naar de provincie scherper op te pakken.

2. CONTROLEPROCES 2021

De wijze waarop we met elkaar het controleproces invullen is niet heel anders dan u uit voorgaand jaar gewend bent. Het controleproces bestaat in de basis uit de fasen “Interim-controle” en “Jaarrekeningcontrole”. De interim-controle leidt tot een managementletter en na afsluiting van de jaarrekeningcontrole geven wij onze controleverklaring af en ontvangt u ons accountantsverslag. In de opdrachtbevestiging van 20 september 2021 zijn de belangrijkste voorwaarden, de rollen en verantwoordelijkheden over en weer en de fasering van het controleproces beschreven. De accountantscontrole is één van de instrumenten die het bestuur en het management van de ODG ondersteunen.

De controle van de jaarstukken van een gemeenschappelijke regeling zoals de ODG bevat op grond van wettelijke regels, uw eigen controleprotocol en de Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden (NV COS) van onze beroepsorganisatie NBA in hoge mate voorgeschreven aandachtsgebieden en werkzaamheden. In de loop van het boekjaar voeren wij de interim-controle uit en richten we ons richten op de wijze waarop processen zijn ingericht, risico's zijn geïdentificeerd en interne beheersingsmaatregelen zijn geïmplementeerd. Door een combinatie van interviews, procescontroles en detailwerkzaamheden beoordelen wij de opzet en de werking van deze interne beheersingsmaatregelen en stellen wij vast dat betrouwbare verantwoordingsinformatie tot stand kan komen. Daarnaast voeren wij deelwaarnemingen uit op bijvoorbeeld inkopen en personeelskosten, mede om de controledruk rond de controle op de concept jaarrekening te spreiden.

Wij hebben tijdens de interim-controle 2021 onder meer de (ontwikkelingen in de) volgende onderwerpen en processen onderzocht.

- Opvolging adviezen en aanbevelingen 2020
- Procesinrichting en interne controle
- Afspraken dienstverlening
- Tussentijdse informatievoorziening
- Personeel en salarissen: de juiste, tijdige en volledige verwerking van personeelsmutaties.
- Inkopen en aanbesteden: functiescheidingen in het inkoopproces, inkoopbevoegdheden en naleving aanbestedingsbeleid.
- Factuurafhandeling: factuurverwerking en –autorisaties en vaststellen prestatielevering.
- Rechten binnen het financiële- en betaalpakket
- Opbrengsten: beheersing en opbrengstverantwoording van relevante opbrengstenstromen
- Memorialen en verwerken schattingen
- IT-beleid, beveiliging en dataveiligheid
- Ontwikkelingen op het gebied van rechtmatigheid en verslaggeving
- Fraude en integriteit

Over de bevindingen en aandachtspunten resulterend uit onze interim-controle rapporteren wij u in deze managementletter. In hoofdstuk 3 gaan we in op een aantal actuele ontwikkelingen en in hoofdstuk 4 behandelen wij de diverse processen die tijdens de interim-controle zijn onderzocht. Hoofdstuk 5 gaat in op de overige aandachtspunten naar aanleiding van onze interim-controle. Daar waar nodig, zullen wij praktische adviezen geven ter verbetering van het betreffende proces. We gaan daarbij ook in op het referentiekader, onze waarnemingen en onze bevindingen.

3. ACTUELE ONTWIKKELINGEN

3.1. COVID-19

Op velerlei manieren heeft corona nog altijd een blijvende impact. Hoewel het kabinet besloot dat er per 25 september 2021 genoeg mensen zijn gevaccineerd om de coronamaatregelen te versoepelen en de 1,5 meter regel werd afgeschaft, zitten we inmiddels weer in een situatie van een avond lockdown. De bekende basisregels inzake handen wassen, ventileren, afstand houden en thuiswerken zijn opnieuw van kracht. Dus werden en worden werkprocessen nog steeds geheel of gedeeltelijk op afstand uitgevoerd.

Thuiswerken, digitaal overleg of digitale vergaderingen zijn een nieuwe en blijvende realiteit geworden. Uw medewerkers werken deels vanuit de kantoorlocatie, deels buiten de deur, maar ook vanuit huis als de werkzaamheden dat toelaten. Dat vraagt veel aanpassingsvermogen van medewerkers en leidinggevend in het in stand houden dan wel ontwikkelen van de juiste cultuur, betrokkenheid en checks and balances in de werkprocessen, maar ook in de werk-privé-balans. Bewustwording van nieuwe vormen van informatiebeveiligingsrisico's is blijvend relevant, omdat medewerkers bij thuiswerken mogelijk niet altijd stilstaan bij de beveiligingsrisico's die dat met zich meebrengt.

Gelet op de impact van corona op de begroting zien wij tot op heden voor de ODG op dit moment geen grote uitdagingen ontstaan. De discussie met deelnemers over aard en omvang van dienstverlening en het verrekenmodel is meer algemeen gekoppeld aan het takenpakket van de ODG en heeft minder te maken met Covid.

3.2 Ontwikkelingen ten aanzien van de omgevingsdienst

We zien in onze praktijk dat omgevingsdiensten te maken hebben met veel externe ontwikkelingen waarop actie wordt gevraagd en ondernomen. Of het nu gaat om de voorbereidingen op de Omgevingswet, de energietransitie of de circulaire economie, gemeenschappelijk kenmerk is dat de ODG er samen met de deelnemers een weg in moet vinden en beleid op moet maken. Deze werkzaamheden vragen uiteraard veel tijd, energie en afstemming tussen de verschillende betrokken partijen.

Daarnaast vragen eigen keuzes, bijvoorbeeld de invoering van een nieuw financieringsmodel met ingang van 2022 en de aanbesteding van een nieuw zaakstelsel eveneens de nodige tijd en aandacht van uw organisatie. Gevoegd bij corona komt er dus nogal wat op de organisatie af, in een markt waarin we waarnemen dat het voor omgevingsdiensten niet altijd eenvoudig is om mensen aan te trekken. Inhuur is dan het alternatief, waarbij dat enerzijds flexibiliteit betekent en anderzijds duurder is dan personeel in loondienst.

Ten aanzien van het onderwerp rechtmatigheidsverantwoording lijkt er na lang wachten inmiddels sprake van duidelijkheid. De rechtmatigheidsverantwoording zal, onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring, van kracht worden met ingang van 2022. Dus is het met ingang van 2022 niet meer de accountant die het oordeel uitspreekt over de financiële rechtmatigheid, maar legt het dagelijks bestuur zelf in de jaarrekening de rechtmatigheidsverantwoording af. In de paragraaf Bedrijfsvoering geeft ze daarvoor de onderbouwing. Dat vraagt om een adequate control- en controlestructuur, naast het definiëren van een normenkader en de verantwoordingsgrenzen. De organisatie is al bezig met de voorbereidingen.

4. PROCESBEVINDINGEN

4.1 Opvolging adviezen en aanbevelingen 2020

De adviezen en opmerkingen die we in onze rapportage over 2020 hebben gemaakt worden opgepakt. We hebben in onze procescontroles de verbetermaatregelen mede in de controle betrokken. Waar nodig gaan wij daar in het vervolg van deze managementletter nog nader op in.

4.2 Procesinrichting en de interne controle

De afgelopen jaren heeft u stapsgewijs de processen in de organisatie verbeterd. Het opstellen van een interne controle plan 2019 – 2023 draagt hier tevens aan bij. In het controleplan staat opgenomen dat er periodiek over de uitvoering van de interne controle wordt gerapporteerd. Mede als gevolg van de coronacrisis heeft er in 2021 nog geen rapportage plaatsgevonden. Onze controle is daarom, net als voorgaand jaar ook nu in hoge mate gegevensgericht ingestoken. Dat vraagt het nodige in de aanlevering door de organisatie en in dat verband zijn de voorbereidende werkzaamheden vanuit de interne controle van belang voor de voortgang van onze werkzaamheden als geheel. U hebt aangegeven over de eerste acht maanden een notitie te schrijven over de uitkomsten van de interne controle. Zodra u deze notitie gereed heeft nemen wij daar graag kennis van. Wij gaan er van uit dat de interne controles over de laatste vier maanden van 2021 gereed zijn bij het opleveren van de concept jaarstukken.

4.3 Afspraken dienstverlening

Bij de start van de ODG zijn er in 2013 op diverse vlakken afspraken gemaakt met de Provincie Groningen voor de verschillende onderdelen van dienstverlening. Door de tijd heen zien we dat er een verschuiving is van de activiteiten zoals die in de overeenkomsten zijn benoemd. Activiteiten zijn overgegaan van de Provincie naar gemeenten of zijn door de ODG zelf opgepakt. Dat laatste is passend bij een organisatie in ontwikkeling. U krijgt daarmee meer grip op de eigen processen.

De overeenkomsten waarin de afspraken zijn vastgelegd lopen formeel af per 31 december 2024. Een aandachtspunt is dat de inhoud van de dienstverleningsovereenkomst sinds de start in 2013 niet meer is geactualiseerd. Daarnaast houdt de ODG als opdrachtgever geen formele evaluatie op de uitvoering van de uitbestede diensten door de provincie als opdrachtnemer, aan de provincie. Daardoor loopt ODG het risico dat de uitbestede diensten niet op de afgesproken wijze worden uitgevoerd door de provincie (bijvoorbeeld ten aanzien van IT). Wij adviseren om formele kaders op te stellen waarmee de kwaliteit en bijbehorende lasten van de dienstverlening periodiek kunnen worden gemonitord en geëvalueerd.

4.4 Tussentijdse informatievoorziening

Wij verwachten ten aanzien van de tussentijdse informatievoorziening dat de organisatie het bestuur adequaat informeert over essentiële wijzigingen in beleid, de behaalde inhoudelijke resultaten en veranderingen in verwachte baten en lasten in het boekjaar. Ook een vooruitblik voor het jaar als geheel en eventuele structurele ontwikkelingen horen daarin een plaats te hebben. In de huidige omstandigheden hoort ook een weergave van de effecten van de COVID-19 pandemie daar bij.

Wij hebben de tussentijdse rapportages (Voor- en Najaarsrapportage) over de eerste 4 en de eerste 8 maanden van 2021 ontvangen en met belangstelling gelezen. De Najaarsrapportage rapportage biedt inzicht in de financiële ontwikkelingen in de vorm van een prognose over geheel 2021. In de inleiding wordt daarbij de kanttekening gemaakt dat in verband met HRM-systeemwijzigingen bij de provincie deze prognose mogelijk minder betrouwbaar is dan voorgaande jaren.

Het valt ons op dat er alleen een jaarprognose is gemaakt en geen inzicht wordt gegeven in de realisatie over de afgesloten periode.

4.5 Personeel en salarissen

De verwachting is dat er geborgd is in de organisatie dat er uitsluitend geautoriseerde mutaties in de personeels- en salarisadministratie worden doorgevoerd en dat het vier-ogenprincipe van toepassing is op de verwerking van de mutaties. Het feit dat een groot deel van de werkzaamheden is ondergebracht bij de provincie Groningen doet niets af aan de eigenstandige verantwoordelijkheden van de ODG als werkgever. Daarmee blijft u er verantwoordelijk voor dat de personeelsdossiers een aantal verplichte documenten bevatten, zoals de identificatie, loonheffing, afleggen ambtseed/belofte en indien het eigen beleid dit vraagt, een verklaring omtrent het gedrag.

U hebt aangegeven dat u zich zorgen maakt over de verwerking van de personele lasten als gevolg van een migratie in salarispakket bij de provincie Groningen. Inmiddels bent u herstelmaatregelen aan het treffen, waarmee u het risico op onjuiste verwerking van personeelsgerelateerde lasten wilt verkleinen. Bovendien zal uw controller een integrale controle uitvoeren op de salarismutaties in 2021.

Wij hebben tijdens de interim-controlle nog niet de gevraagde informatie mogen ontvangen om ons een oordeel te kunnen vormen over dit proces. In het accountantsverslag bij de jaarrekening komen wij daarom terug op dit onderdeel.

4.6 Inkopen en aanbesteden

Het onderwerp Europees aanbesteden blijft in de bedrijfsvoering en de accountantscontrole bij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en overheidsvennootschappen regelmatig tot afwijkingen of discussies leiden. Soms ook met gevolgen voor de strekking van de controleverklaring op het aspect rechtmatigheid. De materie is en blijft complex en weerbarstig.

Voor aanbesteding van leveringen en diensten is de Europese grens in 2021 € 214.000. Boven deze grens is, behoudens uitzonderingen, een Europese aanbesteding verplicht. De Europese regelgeving kent een classificatie van leveringen en diensten (de zogenaamde CPV-code), waarmee de vergelijkbaarheid van transacties is vastgelegd. Dergelijke vergelijkbare (voorgenomen) transacties dienen te worden samengegeld om de waarde van de opdracht te bepalen die aan de Europese grenzen moet worden getoetst.

Van belang is dan dat er aan de voorkant zoveel mogelijk inzicht is in de voorgenomen inkoopstromen. Een verplichtingenregistratie, contractenregister en inkoopstartformulieren zijn daarbij voorbeelden van instrumenten die kunnen worden gehanteerd. Een koppeling met een verplichtingenadministratie kan mogelijk efficiency-voordelen bieden.

In het geval de waarborgen aan de voorkant niet sluitend zijn, moet de controle op het naleven van de Europese aanbestedingsregels worden uitgevoerd op basis van een spend analyse achteraf. Dit is een tijdrovende klus en dit betreft een analyse die slechts periodiek kan worden gemaakt.

Wij hebben kennis genomen van de tussentijdse spend analyse. Die analyse is specifiek opgesteld om de naleving van de Europese regels vast te stellen. De tussentijdse spend analyse laat tot op heden geen rechtmatigheidsfouten zien (naar de stand per 30 juni 2021).

De spendanalyse zoals uitgevoerd betreft geen vierjarige periode, maar omvat slechts een weergave van de uitgaven per crediteur in 2021. Hierbij wordt de omvang van de crediteur verviervoudigd ter beoordeling van de kosten in relatie tot de geldende aanbestedingsgrens.

Door slechts één jaar te analyseren, in dit geval 2021, wordt het risico gelopen dat kosten die over de looptijd van vier jaar wel boven de aanbestedingsgrens uitkomen en niet geïdentificeerd worden. Kosten die in 2021 beneden de aanbestedingsgrens liggen, worden immers nu niet nader belicht. Uit de analyse is ook niet op te maken hoe met gelijksoortige opdrachten (CPV-codes) rekening is gehouden. Wij adviseren u, net als voorgaand jaar, in de eindejaars spendanalyse dit aspect mee te nemen in de afwegingen.

Wij schorten derhalve ons oordeel op dit onderwerp op tot de jaarrekeningcontrole.

4.7 Factuurbehandeling en betalingsverkeer

Wij verwachten dat er in het proces van factuurbehandeling en betaling controlehandelingen zijn opgenomen zodat niet de hele lijn in een hand is (vier-ogenprincipe). Tevens verwachten wij (zichtbare en reproduceerbare) aandacht voor de vaststelling dat de ingekochte goederen zijn geleverd, dan wel de dienst is verricht (prestatielevering).

Met betrekking tot de toetsing op de prestatielevering hebben wij vastgesteld dat u (nog) geen beleid hieromtrent heeft opgesteld. Navraag binnen de organisatie omtrent de toetsing op de prestatielevering heeft tot het gewenste resultaat geleid. We hebben daarom vast kunnen stellen dat het aspect prestatielevering aandacht heeft gehad bij de controle op de inkoopfacturen zoals die door de organisatie is uitgevoerd. In de door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben wij hierin geen tekortkomingen geconstateerd.

In uw budgethoudersregeling staat opgenomen dat facturen voor akkoord worden getekend door de verantwoordelijk budgethouder. De inkomende facturen worden administratief gematcht met de aangegane verplichting en niet meer in alle gevallen door de budgethouder afgetekend. Daarnaast vindt er nog interne controle achteraf plaats.

4.8 Rechten binnen het financiële- en betaalpakket

Het financiële- en betaalpakket is in beheer bij de provincie Groningen. Ten aanzien van de rechten voor het aanmaken en wijzigen van de stamgegevens crediteuren, het verwerken van de inkoopfacturen en het voorbereiden van de betalingen leunt u onvoorwaardelijk op de processen van de provincie Groningen. Op dit punt willen wij u in overweging geven te bezien of het mogelijk is om de controle op de juiste toepassing van systeemtechnische autorisaties in het financiële- en bankpakket van de provincie Groningen te betrekken in uw eigen interne controle plan.

Als onderdeel van de accountantscontrole hebben wij contact gezocht met de provincie Groningen en middels een test-of-one vastgesteld dat er sprake is van systeemtechnische functiescheiding voor het invoeren/wijzigen van crediteurstamgegevens en het voorbereiden van de betaalbestanden in het digitaal bankpakket. Voor de volledigheid merken we op dat onze werkzaamheden niet tot bevindingen hebben geleid.

4.9 Volledigheid van de opbrengstverantwoording

Net als veel overheidsinstellingen heeft ook de ODG naast reguliere opbrengsten van de deelnemers een categorie "overige opbrengsten", die meestal incidenteel zijn maar soms ook een meer structureel karakter hebben. De overige opbrengsten kunnen ook voortvloeien uit een plus op activiteiten binnen het jaarplan als gevolg van een uitbreiding op het desbetreffende onderdeel, danwel als er sprake is van een specifiek projectvraagstuk.

We zien dat in de vastleggingen van overige opbrengsten controlehandelingen plaatsvinden die de juistheid en in een aantal gevallen ook de volledigheid waarborgen, essentieel daarbij is wel een juiste en tijdige registratie van de uren van de medewerkers. Wij hebben op basis van onze controle geen bevindingen die we in deze managementletter moeten opnemen.

4.10 Memorialen en verwerken schattingen

Memoriaalboekingen zijn boekingen die buiten het reguliere proces om uitgevoerd worden. Memorialen zijn bij uitstek geschikt, en bedoeld, om bijvoorbeeld correctieboekingen of schattingen op de juiste wijze in de periodecijfers of de jaarrekening te verwerken. Om die reden zijn memoriaalboekingen, zeker die na jaareinde worden gemaakt, meer dan gemiddeld vatbaar voor afwijkingen. Wij hebben tijdens de interim-controle het proces omtrent de memorialen in opzet en bestaan beoordeeld. In opzet en bestaan hebben wij vastgesteld dat er een vier-ogenprincipe wordt gehanteerd, waarbij voornamelijk de provincie Groningen nadrukkelijk akkoord vraagt vanuit de financieel controller alvorens een memoriaalboeking door te voeren.

4.11 IT-beleid, beveiliging en dataveiligheid

DDOS aanvallen, ransomware, gijzelsoftware, regelmatig zijn er publicaties in de pers die het belang van adequate aandacht voor dataveiligheid benadrukken. Daar waar organisaties door de snelle ontwikkelingen en het in hogere mate thuiswerken, dan wel anderszins werken op afstand steeds afhankelijker worden van ongestoorde werking van IT-systemen, worden de “boeven” steeds creatiever in hun pogingen een slaatje te slaan uit die afhankelijkheid.

Dit geldt des te meer voor een organisatie als de ODG waarin het werken met data core business is, en als gevolg daarvan het beheren en gebruiken van gegevens essentieel onderdeel is van de dagelijkse werkzaamheden.

In opzet heeft de ODG geregeld waartoe ze verplicht is, bijvoorbeeld in relatie tot de AVG. Er is een verwerkingenregister, de Functionaris Gegevensbescherming is aangewezen en op de website is, zoals voorgeschreven, een privacyverklaring opgenomen.

De ODG neemt verschillende diensten op grond van een dienstverleningsovereenkomst af van de provincie Groningen, daarbij inbegrepen diensten inzake onderwerpen als informatiebeveiliging, privacybescherming, back-up & recovery. Daartoe heeft de ODG zelf een informatie- en beveiligingsbeleid geschreven in 2018. Over de uitvoering van de onderliggende dienstverleningsovereenkomst wordt niet periodiek gerapporteerd. Dit in combinatie met de voortdurende ontwikkeling op het vlak van IT brengt ons tot het advies om de onderliggende stukken te updaten en rapportering te implementeren.

Vanuit onze interim-controle hebben wij geen acute signalen van zaken op het gebied van IT en dataveiligheid die onmiddellijk aandacht behoeven. Maar we herhalen onze kanttekening dat de inherente kwetsbaarheid voor kwaadwillende aanvallen van buitenaf, of fouten van goedwillende mensen in de organisatie, door de toenemende graad van automatisering en regelgeving vraagt dit om blijvende alertheid. Er wordt gewerkt aan een gedragscode ICT als aanvulling op het informatiebeveiligingsbeleid en de gedragscode integriteit.

5. OVERIGE AANDACHTSPUNTEN

5.1 Ontwikkelingen op het gebied van rechtmatigheid en verslaggeving

Na lang wachten lijkt er inmiddels sprake van duidelijkheid. De rechtmatigheidsverantwoording zal, onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring, van kracht worden met ingang van 2022. Dus is het met ingang van 2022 niet meer de accountant die het oordeel uitspreekt over de financiële rechtmatigheid, maar legt het dagelijks bestuur zelf in de jaarrekening de rechtmatigheidsverantwoording af. In de paragraaf Bedrijfsvoering geeft ze daarvoor de onderbouwing. Dat vraagt om een adequate control- en controlestructuur. Voor de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording is het ook van belang dat uw formele kaders actueel zijn. Een actualisatie van uw eigen verordeningen en overige interne regelgeving is hierdoor ook vereist.

De commissie BBV heeft in augustus 2021 de notitie paragraaf bedrijfsvoering uitgebracht, met daarin een aantal verplichte onderdelen waar vanaf 2022 op ingegaan moet worden, onder andere een duiding van de geconstateerde onrechtmatigheden in de rechtmatigheidsverantwoording. De notitie bevat ook waardevolle adviezen die al voor 2021 kunnen worden meegenomen, namelijk het ingaan op onderwerpen als inclusiviteit, duurzaamheid en integriteit. Daarbij past het volgens de commissie om in voorkomende gevallen in te gaan op geconstateerde fraude binnen de organisatie. Wij zouden daar graag aan toevoegen dat het eveneens passend zou zijn om in te gaan op wat de organisatie doet om fraude, ondermijning en dergelijke, te voorkomen.

5.2 Fraude en integriteit

Het voorkomen van fraude en het borgen van de integriteit van het handelen van de organisatie en de medewerkers zijn belangrijke aandachtspunten binnen overheidsorganisaties. Dat geldt zeker voor een organisatie als de ODG die zich bezighoudt met vergunningen en handhaving. Bewustzijn en alertheid, in alle gremia van de organisatie is en blijft daarbij een belangrijke pijler. Vastleggen van beleid, van uitgangspunten en codificatie van gedragsregels zijn belangrijk, maar het gaat er ook om dat het thema blijft leven in de dagelijkse praktijk van medewerkers, management en bestuur.

Zo beschikt de OGD over een gedragscode en een klokkenluidersregeling. Bovendien is ODG aangesloten bij "Huis voor Klokkenluiders" en is er een uitgebreid personeelshandboek beschikbaar waar ook aandacht voor dergelijke onderwerpen is. Met deze maatregelen geeft de OGD op passende wijze invulling aan haar verantwoordelijkheid, waarbij fraude helaas nooit volledig valt te voorkomen, juist vanwege het opzettelijke karakter en de activiteiten van verhulling die meestal met fraude gepaard gaan.

Er ontbreekt er nog een organisatie brede frauderisicoanalyse. Wij adviseren om middels het invoeren van een organisatie brede frauderisicoanalyse aandacht te hebben voor mogelijke gesignaleerde frauderisico's, en maatregelen die moeten voorkomen dat het risico manifest wordt. Vervolgens is het belangrijk om deze analyse jaarlijks te actualiseren en tevens te behandelen in het bestuur.

6. AFSLUITING

Wij gaan er van uit u met deze managementletter adequaat te hebben geïnformeerd. Wij zijn te allen tijde bereid deze managementletter nader toe te lichten.

De start van de jaarrekeningcontrole van de ODG wordt in overleg gepland. Het is denkbaar dat eventuele coronamaatregelen effect hebben op inhoud en voortgang van het jaarrekeningproces.

Voor zover mogelijk en van toepassing nemen wij in ons accountantsverslag naar aanleiding van de controle mee in hoeverre onze adviezen follow-up hebben gekregen.

Hoogachtend,
Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Was getekend: drs. S. Hofsteenge RA